Základní škola a Mateřská škola Prakšice,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Se stromem poznání -
od kořínků k dozrání“

Motto: Pojďme spolu růst

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY
- 2.1 Vize a koncepce rozvoje školy
- 2.2 Lokalita školy
- 2.3 Charakteristika a specifika budov
- 2.4 Nejvyšší povolený počet dětí v MŠ
- 2.5 Specifika jednotlivých tříd

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY
- 3.1 Složení týmu školy
- 3.2 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ
- 4.1 Psychosociální podmínky
- 4.2 Spolupráce se zákonnými zástupci
- 4.3 Organizace
- 4.4 Životospráva
- 4.5 Věcné podmínky

5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
- 5.1 Vize a cíle školního vzdělávacího programu
- 5.2 Vzdělávací strategie využívané k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností
- 5.3 Pedagogické diagnostikování
- 5.4 Individualizace vzdělávání dětí
- 5.5 Vzdělávací obsah

6. PLÁN AUTOEVALUACE

1. Identifikační údaje školy

Název dokumentu: „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“

Název ŠVP: „Se stromem poznání – od kořínků k dozrání“

Motto: „Pojďme spolu růst“

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Prakšice, příspěvková organizace

Sídlo školy: Prakšice 100, 687 56

IČO: 709 433 11

Ředitelka: Mgr. Radka Minaříková

Kontakt: 572 672 250, 773 573 730
zspraksice@zspraksice.cz
minarikova@zspraksice.cz

Webové stránky školy: www.zspraksice.cz

Zástupkyně ředitelky: Mgr. Alena Kavková

Kontakt: 777 226 175
kavkova@zspraksice.cz

Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu: Bc. Ivana Michalčíková

Kontakt: 572 672 253, 777 226 175
michalcikova@zspraksice.cz

Zřizovatel školy: Obec Prakšice

Číslo jednací: ZSMSPRA/408/2026

Platnost dokumentu: 1. 9. 2026 – 31. 8. 2029

Projednáno pedagogickou radou dne: 27. 8. 2026

Vypracovala: Bc. Ivana Michalčíková

Na zpracování ŠVP se podílel kolektiv pedagogů MŠ Prakšice

2. Charakteristika mateřské školy

2.1 Vize a koncepce rozvoje školy

Jsme mateřská škola rodinného typu zasazená do okolní krajiny**,** úzce propojená se základní školou, kde děti, učitelé a rodiče kráčejí ruku v ruce jako partneři. V naší práci vycházíme z koncepce Začít spolu a jsme hrdou součástí oficiální sítě těchto škol**.** Vytváříme bezpečné, podnětné a respektující prostředí, které staví jedinečnost dítěte na první místo. Skrze prožitkové učení v centrech aktivit a přirozené sepětí s přírodou připravujeme děti na plynulý, bezpečný a radostný přechod do základního vzdělávání a na to, aby v budoucnu kráčely životem s lehkostí, vědomě a s úctou ke světu kolem nás.

Koncepce naší mateřské školy se opírá o **pět základních pilířů**, které se vzájemně prolínají a tvoří pevný kmen našeho ŠVP:

1. **Dítě na prvním místě a individualizace**
   Vzdělávání organizujeme v centrech aktivit, která stimulují vnitřní motivaci dětí, umožňují jim volbu, vlastní tempo a odpovědnost za své učení.
   Naše dvě heterogenní (věkově smíšené) třídy přirozeně simulují rodinné prostředí. Starší děti získávají empatii a upevňují si dovednosti tím, že pomáhají mladším. Mladší děti se učí nápodobou a rychleji se socializují.
   Přijímáme každé dítě jako jedinečnou bytost s vlastními potřebami a podporujeme ho na jeho vlastní cestě za poznáním (respektující přístup).

2. **Bezpečné, podnětné a kamarádské prostředí**
   Klademe velký důraz na adaptaci s ohledem na potřeby dítěte i rodiny. Snažíme se o to, aby byl vstup do mateřské školy plynulý, klidný a bezpečný.
   Dbáme na přátelské vztahy bez rivality a porovnávání. Základem dne je ranní kruh, kde posilujeme sounáležitost, učíme se naslouchat a společně tvoříme pravidla soužití.
   Třídy jsou uspořádány tak, aby byly pro děti přehledné, bezpečné a lákaly k tvořivosti i bádání.

3. **Úzká spolupráce se základní školou a plynulý přechod**
   Jako škola spojená se ZŠ zajišťujeme pedagogickou i lidskou kontinuitu. Sdílíme společné hodnoty a principy moderního, kompetenčně zaměřeného vzdělávání.
   Díky společným prostorám a systematicky plánovaným aktivitám (vzájemné návštěvy, společné akce, slavnosti) odpadá u dětí strach z přechodu do 1. třídy. Prostředí ZŠ je pro ně známé, bezpečné a lákavé.
   Pedagogové MŠ a ZŠ úzce spolupracují – slaďují metody práce, sdílejí zkušenosti z programu Začít spolu, společně konzultují připravenost dětí a vytvářejí plynulý edukační most mezi předškolním a základním vzděláváním.

4. **Škola v lesoparku - symbióza s přírodou**
   Unikátní poloha v lesoparku nám umožňuje přenést podstatnou část vzdělávání ven. Příroda je pro nás velkou učebnou.
   Využíváme zahradu a lesopark pro badatelské aktivity, experimentování s živou i neživou přírodou a rozvoj hrubé motoriky na herních prvcích.
   Vedeme děti k udržitelnému způsobu života, péči o životní prostředí a respektu ke všem formám života.

5. **Partnerství a síť Začít spolu**
   Rodiče jsou u nás vítanými partnery. Mají otevřené dveře do tříd, mohou se účastnit aktivit a podílet se na rozvoji školního společenství.
   Jsme oficiálně zařazeni do certifikované sítě škol Začít spolu a neustále se profesně vzděláváme.

2.2 Lokalita školy

Jednopodlažní budova mateřské školy se nachází v klidné lokalitě na samém konci vesnice. Je začleněna do okolní přírody a tvoří jeden funkční celek s komplexem základní školy, tělocvičny, sportovním areálem místní tělovýchovné jednoty a přilehlým parkovištěm.
Základní a mateřskou školu obklopuje rozsáhlý venkovní areál, který je rozdělen na dvě tematické části:

- **Zahrada s herními prvky**, která dětem nabízí bezpečný prostor pro volný pohyb, sportovní vyžití a aktivní zábavu.
- **Přírodní učebna pod širým nebem**, kde děti objevují svět všemi smysly. Je vybavena pohodlnými lavičkami, vyvýšenými záhony pro pěstitelské činnosti, smyslovým chodníčkem a otevřeným ohništěm pro společná setkávání.

2.3 Charakteristika budovy

Vnitřní uspořádání školky je navrženo tak, aby dětem poskytovalo maximální komfort a bezpečí. Z malého vstupního prostoru se vchází do chodby. Zázemí tvoří dvě samostatné třídy, šatny a dvě ložnice (přičemž jedna slouží zároveň jako tělocvična). Dětem i personálu je k dispozici zrekonstruované sociální zařízení. Zázemí pro pedagogy a provoz zahrnuje sborovnu, kancelář, kuchyňku pro výdej stravy, úklidovou místnost a sklady na pomůcky. K ukládání zahradních hraček a nářadí je využívána samostatná garáž v zadní části budovy.

2.4 Nejvyšší povolený počet dětí v MŠ

Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole je dle rejstříku škol a školských zařízení stanoven na 38 dětí.

2.5 Specifika tříd

Naše mateřská škola je rodinného typu a její organizační strukturu tvoří dvě menší, věkově smíšené třídy stejného typu. Obě třídy mají identické zaměření, pracují podle stejných principů a každá z nich je naplňována pouze do nejvyššího počtu 19 dětí. Toto uspořádání vytváří v celé budově klidné, bezpečné a vysoce podnětné klima, což pedagogům usnadňuje uplatňovat individuální přístup ke každému dítěti.
Vzhledem k celkově nižší kapacitě školy se všechny děti i zaměstnanci navzájem dobře znají, což stírá bariéry mezi třídami a usnadňuje společné ranní scházení, odpolední hry i organizaci celoškolních akcí a projektů.
Věková heterogenita v obou třídách přirozeně napodobuje model fungování zdravé rodiny a vytváří ideální podmínky pro sociální učení. Starší děti si skrze každodenní

situace rozvíjejí empatii, ochotu pomáhat a zodpovědnost, když mladší děti provázejí pravidly školky a pomáhají jim při sebeobsluze. Mladší děti naopak získávají přirozené vzory pro napodobování, což výrazně urychluje jejich adaptaci, rozvoj řeči a hygienických návyků. V takto složeném kolektivu odpadá nezdravé soutěžení a srovnávání dětí stejného věku. Každý jedinec se vyvíjí svým vlastním tempem a jeho úspěch je měřen pouze vůči jeho vlastním posunům.

Vzdělávání v obou třídách důsledně vychází z principů konstruktivismu a osobnostně orientované výchovy podle mezinárodního programu Začít spolu. Interiér každé třídy je prostorově rozčleněn do jasně vymezených center aktivit, jako je Ateliér, Kostky, Domácnost, Knihy a písmena, Manipulační hry, Pohyb, Dílna, Dramatika, Voda a písek nebo Pokusy a objevy, která stimulují dětskou zvídavost. Učení probíhá skrze integrovanou tematickou výuku v malých skupinkách. Všechny věkové skupiny pracují na stejném tématu, avšak úkoly v jednotlivých centrech jsou diferencované a odstupňované podle náročnosti tak, aby uspokojily jak tříleté objevitele, tak předškoláky připravující se na vstup do základní školy.

Přechod z domova do školního prostředí usnadňuje ranní rituál, kdy rodiče vstupují s dětmi přímo do třídy. Společně si přečtou a splní připravený ranní úkol, což dítěti pomáhá s klidným nástupem a bezpečným rozloučením. Klíčovým organizačním prvkem dne je ranní plánovací kruh. V něm děti zjišťují, jaké činnosti jsou pro ně v jednotlivých centrech aktivit připraveny, a následně si své pracoviště svobodně vybírají. Tím přebírají odpovědnost za své rozhodnutí, učí se plánovat činnost, spolupracovat s ostatními a dokončit započatou práci.

Velký důraz klademe na samostatnost a dbaní na sebeobsluhu dětí, které se prolínají celým dnem. Svačinka v naší školce probíhá průběžně – děti samy reagují na potřeby svého těla a samy si určují, kdy se půjdou nasvačit. Celý proces servírování zvládají samostatně. Samy si berou nádobí, mažou si pečivo pomazánkou, vybírají si z nabídky nápojů a samy si ho nalévají z konvice. Získané dovednosti pak uplatňují i při obědě, kdy se aktivně podílejí na přípravě celého stolování a chystají prostředí pro své kamarády.

Učitel ve třídě je v roli facilitátora a průvodce, který pedagogickým pozorováním mapuje pokroky dětí a citlivě jim nabízí další výzvy. Celý proces učení je denně uzavírán v reflexním (hodnoticím) kruhu, kde se děti učí prezentovat výsledky své práce, poskytovat i přijímat zpětnou vazbu a společně hodnotit své vlastní pokroky.

3. Pedagogický tým školy

3.1 Složení týmu školy

Naše mateřská škola je organizačně sloučena se základní školou, v jejíž budově sídlí paní ředitelka se svou zástupkyní.
Pedagogický tým naší mateřské školy tvoří 4 plně kvalifikované učitelky s odpovídajícím pedagogickým vzděláním.
Jedna z učitelek zastává pozici zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu.
Nezbytnou součástí týmu je provozní pracovnice – uklízečka, která dbá o čistotu, hygienu a estetické zázemí celé budovy. Vedle svých standardních úklidových povinností se podílí na chodu školy tím, že pomáhá při zajišťování organizačně náročnějších činností podle pokynů ředitelky školy a vedoucích pracovníků.
Celý kolektiv úzce spolupracuje, sdílí společnou pedagogickou vizi programu Začít spolu a díky rodinnému charakteru školy zajišťuje jednotný, bezpečný a individuální přístup ke všem dětem.

3.2 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Profesní rozvoj celého týmu je klíčovým předpokladem pro udržení vysoké kvality vzdělávání a naplňování principů programu Začít spolu. Vzhledem ke dvěma paralelním třídám je náš systém rozvoje postaven na otevřenosti, sdílení dobré praxe a vzájemné podpoře. Pedagogové si soustavně prohlubují jak své profesní znalosti, tak své osobnostní kompetence, což se přímo odráží v klidném a bezpečném klimatu celé školy.
Individuální profesní rozvoj probíhá v rámci **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)**. Učitelky se pravidelně účastní kurzů, seminář a webinářů. Prioritou je školení zaměřená na konstruktivismus, inkluzivní pedagogiku, badatelsky orientované učení a formativní hodnocení v mateřské škole.

Celý tým se také systematicky vzdělává v metodice Začít spolu (Step by Step). Všechny učitelky již absolvovaly základní kurz Začít spolu a získaly zlatý certifikát učitelky Začít spolu.
Mezi klíčové oblasti rozvoje, na které se pedagogický tým zaměří, patří:

- **Prohlubování znalostí a získání nových podnětů pro efektivní práci v centrech aktivit.**
- **Podpora školní připravenosti** (prohloubení odborných znalostí v oblasti školní připravenosti dětí a rozvoj kompetencí pro vedení stimulačního kroužku Edastim pro předškoláky).
- **Pedagogicko-psychologická specifika dětí** (získání metodických nástrojů pro práci s hypersenzitivními dětmi a osvojení si efektivních strategií pro práci s dětmi s projevy neklidu, impulzivity či hyperaktivity).
- **Rozvoj komunikačních dovedností s rodiči** (posilování partnerského přístupu a zvládání náročných komunikačních situací).
- **Osobnostní rozvoj pedagogů** (posilování psychohygieny, prevence vyhoření a rozvoj asertivní komunikace).

Pedagogům je k dispozici také odborná literatura a metodické materiály, které využívají k samostudiu.

Spolupráce mezi učitelkami probíhá systematicky na několika úrovních:

- Každý den dochází k **povinnému překrývání přímé pedagogické činnosti** obou učitelek na třídě v rozsahu 2,5 hodiny. Tento čas je efektivně využíván pro organizaci náročnějších činností, zejména pro individualizovanou práci s dětmi v centrech aktivit, společný pobyt venku a pozorování (pedagogickou diagnostiku). V době překryvu i mimo ni sdílejí informace o pokrocích dětí a společně plánují diferenciaci úkolů v centrech aktivit.

- Pravidelná setkání celého týmu **při pedagogických radách** slouží ke společnému plánování, slaďování pedagogických přístupů, evaluaci a organizaci akcí.

- Učitelky navštěvují paralelní třídu formou **vzájemných náslechů**. Zaměřují se na sledování konkrétních pedagogických situací. Po hospitaci následuje reflexe – rozhovor, který slouží jako zdroj inspirace a profesního růstu pro obě strany a zápis ze vzájemného náslechu.

Uvádění začínajících pedagogů:
V případě nástupu nové kolegyně je stanoven uvádějící pedagog, který ji provází procesem adaptace a seznamuje ji s chodem školy a principy našeho vzdělávacího programu.

Metodické vedení asistenta pedagoga:
V případě, že bude v mateřské škole obsazena pozice asistenta pedagoga, bude mezi ním a učitelkami nastavena úzká profesní spolupráce. Společně budou plánovat a koordinovat zapojení dítěte s podpůrným opatřením do činností v centrech aktivit, přičemž budou důsledně uplatňovat individuální přístup. Asistent se pak aktivně bude spolupodílet na všech fázích vzdělávání – od přípravy přes samotnou realizaci až po následné hodnocení pokroků dítěte.

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Psychosociální podmínky

- **Bezpečné klima, psychosociální pohoda a individuální adaptace**

Všichni zaměstnanci mateřské školy spoluvytvářejí emočně bezpečné, podnětné a vstřícné prostředí. Je založeno na vzájemné důvěře, respektu a bezpodmínečném přijetí každého dítěte, přičemž celková psychická i fyzická pohoda dětí je pro nás zcela klíčová. Zásadní je pro nás dostatečná a pozvolná adaptace podle individuálních potřeb dětí i rodičů. Již před samotným nástupem, v průběhu prázdninového provozu, umožňujeme rodičům s dětmi docházet do mateřské školy na zkoušku, což usnadňuje sžití se s novým prostředím, kamarády a učitelkami. Během adaptačního období nabízíme možnost přítomnosti rodiče přímo ve třídě s dítětem a plně respektujeme pozvolnou, postupnou docházku, kdy se strávený čas dítěte v mateřské škole každým dnem či týdnem individuálně a postupně prodlužuje. K posílení pocitu bezpečí a usnadnění odloučení od rodičů si děti mohou do školky přinést svůj osobní předmět, například oblíbeného plyšáka nebo hračku. S touto hračkou si mohou v průběhu dne kdykoliv pohrát, pomazlit se s ní nebo si ji vzít k odpočinku na lehátko. Pro případy, kdy ji zrovna nepotřebují, mají tyto hračky ve třídách své vyhrazené bezpečné místo.
Systematicky pracujeme s chybou, kterou nevnímáme jako selhání, ale jako přirozený a cenný prostředek učení a objevování nových cest. Prioritou je pro nás pozitivní formativní hodnocení s využitím popisného jazyka, aby si děti vytvářely vlastní názor na základě sebeuvědomění. Pedagog vystupuje i při řešení konfliktů v roli facilitátora a průvodce, který deleguje kompetence zpět na děti a vede je k samostatnému hledání řešení, čímž dochází k přirozené prevenci sociálně nežádoucích jevů. Mezi dětmi rozvíjíme empatii, ohleduplnost a schopnost vzájemné kooperace. Veškeré aktivity organizujeme tak, aby eliminovaly nezdravé soutěžení. Všechny děti mají v mateřské škole rovnocenné postavení, spravedlivé příležitosti a stejná práva, přičemž nikdo není v kolektivu zvýhodňován ani znevýhodňován.

- **Vztahy mezi dospělými a dětmi**

Přístup k dětem je plně podporující, přičemž stavíme na principech programu Začít spolu. Využíváme ranní a reflexní kruh jako klíčové rituály pro sdílení prožitků, plánování činností a závěrečné hodnocení dne. S dětmi komunikujeme tak, aby se cítily bezpečně, vnímaly naši plnou podporu a učily se důvěřovat lidem kolem sebe. Celý tým zaměstnanců školy slouží dětem jako přirozený vzor v chování a komunikaci.

- **Spoluvytváření pravidel a svoboda v rovnováze**

Osobní svoboda a volnost dětí jsou v rovnováze s nezbytnými pravidly společného soužití. Tato pravidla chování s dětmi v průběhu roku aktivně spoluvytváříme, vizualizujeme a denně v kruhu společně reflektujeme, což vede k porozumění jejich smyslu a jejich vnitřnímu přijetí. Pravidla jsou cíleně zaměřena na bezpečné objevování prostoru, komunikaci, vzájemnou podporu, respektování potřeb druhých, na sebeobsluhu a zdravé návyky.
Volná hra má u nás nezastupitelné místo. Vnímáme ji jako klíčový nástroj k individuálnímu rozvoji. Děti se aktivně spolupodílejí na plánování témat a činností**,** přičemž si samy volí konkrétní centra aktivit i obtížnost úkolů podle svého aktuálního zájmu a možností**.** Přímo v centrech aktivit jsou pak přirozeně vedeny k samostatnosti, zodpovědnosti za svou volbu, komunikaci a vzájemné spolupráci.

- **Respektování osobního soukromí a vlastního rozhodnutí dítěte**

V mateřské škole plně respektujeme právo dětí na soukromí, osobní prostor a rozhodování. V hygienickém zázemí dbáme na intimitu dětí. Toalety jsou odděleny přepážkami. Každé dítě má k dispozici vlastní šatní skříňku, která slouží pro bezpečné uložení jeho osobních věcí a symbolizuje jeho osobní prostor. Potřebu individuálního klidu a soukromí řešíme specificky v každé třídě podle jejích prostorových možností. Ve třídě Sluníček mají děti k dispozici odpočinkový bazének s polštářky pro individuální relaxaci, případně mohou využít koutek knih a písmen, který je pro větší klid umístěn za rohem mimo hlavní ruch třídy – v prostorách lehárny. Třída Srdíček sice stálým odpočinkovým koutkem nedisponuje, avšak k potřebě soukromí a odpočinku kreativně využíváme koutek knih a písmen, případně dětem umožňujeme stavbu vlastních domečků a skrýší z dek, žíněnek a polštářků. Respekt k dítěti se propisuje také do organizace dne. Děti mají možnost svobodné volby, zda se do nabízených řízených činností aktivně zapojí nebo budou pouze z bezpečné vzdálenosti přihlížet. Samy si vybírají mezi jednotlivými centry aktivit a podle svých aktuálních možností a sil si volí také míru obtížnosti dané činnosti.

4.2 Spolupráce se zákonnými zástupci

- **Respekt, ochrana soukromí a diskrétnost rodiny**

Základem vztahu mezi týmem školy a rodiči je oboustranná důvěra, otevřenost, respekt a přijetí vzájemné odpovědnosti za optimální rozvoj každého dítěte. Veškerá komunikace s rodiči je vedena jako vstřícná a laskavá. Striktně dbáme na ochranu soukromí a citlivé zacházení se všemi informacemi o rodině, které považujeme za důvěrné a projednáváme je zásadně v soukromí, nikdy ne před ostatními zákonnými zástupci nebo dětmi. Pedagogové respektují rodinné zázemí a hodnoty, přičemž se varují poskytování nevyžádaných rad. Komunikace ze strany pedagogického týmu je vedena s maximálním taktem, empatií a bez jakýchkoli předsudků, což vytváří atmosféru bezpečí a vzájemného přijetí.

- **Spolupráce s rodinou (adaptace a dění v MŠ)**

Partnerská spolupráce s rodinou začíná již při samotném zápisu do mateřské školy, v jehož rámci probíhá prohlídka všech prostor školy. Pro zákonné zástupce nových dětí následně organizujeme úvodní informační schůzku, která slouží k podrobnému seznámení s provozem a režimem mateřské školy, přičemž je zde vytvořen dostatečný prostor pro dotazy a vyjasnění případných nejasností.
Důležité informace o specifických potřebách dětí získáváme od rodičů prostřednictvím formuláře o nových dětech. V rámci samotné adaptace, ještě před oficiálním nástupem do mateřské školy, umožňujeme během prázdninového provozu přítomnost dětí společně s jejich rodiči, což jim pomáhá postupně si zvykat na nové prostředí, budoucí kamarády i paní učitelky. V následném adaptačním období automaticky umožňujeme přítomnost rodičů přímo ve třídě společně s dítětem, což zajišťuje jeho bezpečné a plynulé začlenění.
Během školního roku nabízíme rodičům možnost aktivně se účastnit programů a činností v MŠ. Mohou dětem představit své povolání, přijít na společné čtení před spaním apod. Jsou aktivně zapojováni také do příprav různých aktivit. Jako pevnou součást programu Začít spolu máme zaveden každodenní ranní úkol, kdy rodiče při příchodu vstupují s dítětem přímo do třídy a společně tento úkol plní. Další schůzky s rodiči probíhají flexibilně, formou konzultačního odpoledne a individuálních konzultací, dle aktuální potřeby. V průběhu celého roku pravidelně organizujeme společné akce pro rodiče s dětmi.

- **Předávání informací o pokrocích dítěte**

Při předávání informací o rozvoji dítěte rodiče nejsou pouhými pasivními příjemci, ale aktivními partnery. Velmi se nám v tomto směru osvědčil kroužek pro předškoláky Edastim, kde rodiče mohou sami nejlépe posoudit úroveň školní připravenosti svých dětí. Paní učitelky v rámci předávání informací o dětech společně s rodiči probírají, jak se dítěti daří, v čem dělá pokroky a jaké konkrétní kroky mu pomohou v dalším učení. Na realizaci a plynulém předávání informací spolupracuje celý pedagogický tým.
Pro hlubší a klidné pedagogické rozhovory organizujeme konzultační odpoledne. V rámci systému Edupage mají rodiče možnost si předem elektronicky rezervovat přesný čas konzultace, který jim nejlépe vyhovuje. Individuální konzultace jsou samozřejmě po předchozí domluvě možné kdykoli.
Pro krátké operativní předávání základních informací o činnostech, chování, aktuálním rozpoložení a pokrocích dětí slouží každodenní osobní kontakt při předávání dětí. K detailnějším rozhovorům je využíván také časový překryv učitelek na třídě, který umožňuje probrat vše potřebné v klidu a bez přítomnosti dítěte. Pro rychlou a distanční komunikaci s učitelkami mohou rodiče využívat možnost zasílání zpráv přímo přes systém Edupage.

- **Přechod dítěte z mateřské do základní školy**

Zvláštní pozornost věnujeme dětem v posledním roce předškolního vzdělávání a jejich hladkému přechodu do základní školy. V této oblasti se nám velmi osvědčil kroužek Edastim, který je zaměřen na diagnostiku a rozvoj předškolních dovedností za účasti rodičů dětí. Díky tomuto dobrovolnému kroužku rodiče nejsou jen pasivními příjemci informací, ale mají možnost sami přímo vysledovat aktuální úroveň školní připravenosti svých dětí a lépe tak porozumět jejich potřebám.
V tomto směru spolupracujeme také s vedlejší MŠ Pašovice, která spadá do školského obvodu naší základní školy. Pro předškoláky z obou mateřských škol pořádáme společnou akci, která slouží jako jedinečná příležitost pro seznámení dětí s jejich budoucími spolužáky ještě před nástupem do lavic.
Celoročně a velmi úzce spolupracujeme s naší základní školou. V rámci přípravy na školní docházku děti absolvují návštěvu 1. třídy přímo během vyučování a seznámí se s prostředím i fungováním školní družiny. Součástí je celková prohlídka prostor školy, aby se budoucí prvňáčci v novém prostředí dobře orientovali. Pořádáme také společné akce s vyššími ročníky ZŠ, které podporují kamarádské vztahy mezi staršími a mladšími dětmi. Velmi přínosná je návštěva budoucí paní učitelky prvňáčků přímo u nás v mateřské škole, při které má možnost poznat děti v jejich přirozeném a známém prostředí. Všechny tyto aktivity efektivně minimalizují obavy dětí i rodičů z přechodu na nový stupeň vzdělávání.

- **Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky**

Součástí naší poradenské role je včasná pedagogická diagnostika a podpora specifických potřeb dětí. V týmu mateřské školy působí paní učitelky, které mají kvalifikaci v oblasti speciální pedagogiky předškolního věku a v základní škole je také školní psycholožka. Díky tomu dokážeme odborně monitorovat vývoj dětí a poskytovat včasnou pomoc. V případě potřeby a vždy v zájmu dítěte pedagogové citlivě doporučí zákonným zástupcům obrátit se na příslušného odborníka.
Předáváme rodičům dětí potřebné kontakty a doporučení k dalšímu postupu. Veškerá tato poradenství jsou poskytována s maximálním taktem. Pedagogové nabízejí doporučení a možná řešení, ale striktně se vyhýbají udělování nevyžádaných rad, čímž respektují autonomii a rozhodování rodiny. V případě potřeby

zprostředkováváme spolupráci se školskou psycholožkou, pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP), speciálně pedagogickým centrem (SPC) či klinickým logopedem.

4.3 Organizace

- **Bezpečnost a ochrana zdraví dětí**

I v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí respektujeme partnerství a aktivní zapojení dětí. Základem je společné vytváření pravidel soužití na začátku školního roku, které probíhá v rámci ranního kruhu, kde děti samy navrhují a diskutují o tom, jak se v mateřské škole chovat, aby se všichni cítili bezpečně a spokojeně. Pravidla se následně vizualizují pomocí srozumitelných piktogramů a symbolů, denně se s nimi pracujeme a průběžně je s dětmi reflektujeme. Cílem je porozumění smyslu pravidel a jejich vnitřní přijetí dětmi.
Podrobná osnova poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví dětí, ze které při poučení dětí vycházíme, je součástí Třídního vzdělávacího programu a příloh Školního vzdělávacího programu. Každé provedené poučení je prokazatelně zaznamenáváno do třídní knihy. Konkrétní organizační postupy, které garantují ochranu dětí před sociálně patologickými jevy, diskriminací, nepřátelstvím nebo jakýmikoliv projevy násilí, jsou detailně rozpracovány v samostatné části školního řádu mateřské školy.

- **Denní režim a řád**

Denní program v naší mateřské škole dětem poskytuje řád, pocit bezpečí a zároveň obrovský prostor pro individualitu, svobodu volby a kreativitu. V průběhu dne se střídají fáze spontaneity, společných rituálů, objevování i klidu. Přizpůsobujeme ho aktuálním potřebám a zájmům dětí, reagujeme na jejich bezprostřední podněty a umožňujeme jim spolurozhodovat o dění ve třídě.

<u>Ranní scházení a společný start s rodiči</u>
Den v mateřské škole začíná klidným ranním scházením, kdy se všechny děti nejprve potkávají ve třídě Sluníček. Významným prvkem spolupráce s rodinou je ranní úkol, který děti plní hned při příchodu společně se svými rodiči. Tento drobný rituál propojuje svět domova a školky, motivuje děti k nadcházejícím tématům a dává rodičům možnost stát se na chvíli aktivní součástí „školkového dne“.

<u>Dopolední hry, individuální rozvoj a průběžná svačinka</u>
Po přechodu do vlastních tříd se otevírá prostor pro volnou hru a individuální činnosti. Vycházíme plně ze zájmů dětí, které si samy volí partnery i hračky. Pedagogové tento čas využívají k záměrné individuální práci s jednotlivci nebo menšími skupinkami dětí, což umožňuje podporovat jejich specifické nadání nebo pracovat na oblastech, které vyžadují procvičení. V tomto bloku probíhá také průběžná svačinka**,** která je plně v režii samotných dětí. Průběžná svačina dává dětem svobodu zvolit si čas jídla podle toho, kdy samy pocítí přirozený hlad. Celou svačinu si děti navíc chystají samy a rozhodují o ní – zvolí si množství jídla podle své chuti, rozhodnou se, zda si dají suché pečivo, nebo si ho namažou pomazánkou. Stejně tak si volí druh i množství nápoje a samy si jídlo naservírují. Po skončení si po sobě také samostatně uklidí místo a nádobí do připraveného vozíčku a košíků. Tento přístup významně rozvíjí jejich jemnou motoriku, samostatnost, sebeobsluhu a vnímání vlastních potřeb.

Ranní kruh a plánování dne

Následně se celá třída schází v ranním komunitním kruhu. Kruh zahajujeme ranními rituály (básničkou či písničkou, přivítáním se s kamarády, určením dne a počasí, počítáním kamarádů apod.). Jeho součástí je společné plánování a seznámení s činnostmi v centrech aktivit. Děti se aktivně podílejí na tvorbě programu, vyjadřují své nápady a učí se rozhodovat. Pedagog jim představuje připravenou vzdělávací nabídku v jednotlivých centrech a vysvětluje různou obtížnost úkolů, které jsou přizpůsobeny možnostem každého dítěte.

Práce v centrech aktivit a reflexní kruh

Na ranní kruh plynule navazuje práce v centrech aktivit. Děti mají možnost svobodné volby, do kterého centra v daný den vstoupí. V centrech převažuje hra a praktické objevování, při nichž dochází k aktivnímu učení. Učitelka zde neřídí proces autoritativně, ale působí jako průvodce, koordinátor a intenzivně využívá tento čas k pozorování a pedagogickému diagnostikování. Na práci v centrech bezprostředně navazuje reflexní kruh. V něm děti sdílejí své úspěchy, prezentují výsledky své práce, hodnotí, co se jim dařilo, s jakými překážkami se potýkaly a jak je vyřešily, jak se jim spolupracovalo.

Pobyt venku a oběd

Po uklizení třídy následuje pobyt venku. Naším pravidlem je být každý den dostatečně dlouho venku, přičemž jedinou výjimkou je nepřízeň počasí. Vzdělávací činnosti organizujeme často také na školní zahradě, ve venkovní učebně i ve volné přírodě. Pobyt venku pro nás neznamená jen prostor pro spontánní pohybové aktivity a vybití energie, ale cíleně jej využíváme k realizaci promyšlené vzdělávací nabídky. Po návratu z venku následuje hygiena a společný oběd, který je veden v duchu klidného stolování. Děti se aktivně zapojují do servírování jídla a následného odnášení nádobí. Respektujeme jejich individuální chutě. Samy si určují velikost porce a mohou odmítnout část oběda, která jim nechutná. Do jídla děti nenutíme.

Odpočinek a nespací aktivity

Po obědě nastává čas na odpočinek a klidové činnosti. Děti si čistí zuby a ukládají se na lehátka, kde relaxují při poslechu čtené pohádky. Respektujeme individuální potřebu spánku. Děti s vyšší potřebou spánku spí, zatímco děti, které mají potřebu spánku nižší, se po skončení pohádky věnují tzv. nespacím aktivitám. Tyto činnosti jsou organizovány tak, aby nerušily odpočívající kamarády. Mezi nespací aktivity zařazujeme individuální činnosti s dětmi, chvilky logopedické prevence, prohlížení knížek, tichou hru s plyšáky, volnou kresbu, omalovánky a grafomotorická cvičení, klidné slovní, deskové a didaktické hry.

Odpolední svačina, hry a loučení

Odpolední činnosti začínají svačinkou, při které mají děti stejnou svobodu volby jako ráno. Jídlo je již pro děti nachystané, takže si pouze samy nandávají pokrm na talíř a odnášejí si ho ke stolečku. Samy si určují množství jídla i to, na co mají chuť, a stejně tak si podle vlastních potřeb volí druh a množství nápoje. Po svačince se celé odpoledne nese v duchu volné hry, kdy děti pokračují v započatých hrách nebo se věnují tvořivým a relaxačním aktivitám podle svého zájmu. V průběhu odpoledne dochází k postupnému rozcházení dětí domů, což je zároveň prostor pro krátké sdílení informací mezi pedagogy a rodiči. Poslední hodinu provozu mateřské školy se pak děti opět spojují v cílové třídě Srdíček, kde společně tráví závěr dne až do svého odchodu domů.

- **Podmínky pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání**

Zápis dětí k předškolnímu vzdělávání probíhá jednou ročně ve stanoveném termínu v době od 15. 3. do 15. 4. daného roku. Informace k zápisu bývají zveřejňovány na webových stránkách školy, na informačních tabulích v prostorách školky a v místním rozhlase.
V případě volné kapacity lze přijmout dítě k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku.
Právní úprava předškolního vzdělávání je stanovena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) a vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
Přijímání dětí se řídí dle ustanovení § 34 Školského zákona a v souladu se zákonem č.500/2004 Sb. (Správní řád) ve znění pozdějších předpisů.

I. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let až do začátku povinné školní docházky. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do MŠ právní nárok.
II. Od začátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne 5. roku věku do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.
III. Do MŠ mohou být přijaty pouze děti, které se podrobily stanoveným pravidelným očkováním, mají doklad, že jsou proti nákaze imunní nebo se nemohou očkování podrobit pro kontraindikaci (§ 50 zákona č. 258/2000 Sb.). Pokud je pro dítě předškolní vzdělávání povinné, škola doklad o očkování nepožaduje.
IV. Při přijímání dětí do mateřské školy vychází ředitelka z aktuálně platných kritérií.

- **Zařazování dětí do tříd a pedagogické zajištění**

Děti jsou v naší mateřské škole zařazovány do věkově smíšených (heterogenních) tříd. Při tvorbě třídních kolektivů dbáme na to, aby byly děti rozděleny rovnoměrně, a to jak z hlediska celkového počtu, tak i z hlediska věkového složení. Zvláštní důraz klademe na sourozenecké vazby. Sourozencům dáváme při umisťování jednoznačnou přednost, aby mohli vzdělávání v mateřské škole prožívat společně v jedné třídě.
Děti jsou po celou dobu docházky do mateřské školy vedeny stejnými paní učitelkami, což vytváří bezpečné a předvídatelné prostředí, které pedagogům zajišťuje podmínky pro hluboké a důkladné poznání osobnosti každého dítěte. To je nezbytným předpokladem pro kvalitní pedagogickou diagnostiku, na jejímž základě pak učitelky efektivně plánují a realizují individualizovaný vzdělávací proces. Zároveň však mají děti díky rannímu scházení a odpolednímu spojování tříd možnost dobře poznat i další paní učitelky a navázat přátelství s dětmi z druhé třídy. Proto si nesmírně ceníme rodinného typu naší mateřské školy, který vytváří přirozené, vřelé a úzké vztahy mezi všemi dětmi, rodiči i pedagogy.

- **Poskytování podpůrných opatření a spolupráce s odborníky ŠPZ**

Na základě průběžné pedagogické diagnostiky a pozorování přistupujeme ke všem dětem a jejich individuálním potřebám diferencovaně. Pokud se v průběhu vzdělávání ukáže, že stávající individuální přístup k dítěti je nedostačující a projevuje se potřeba úpravy podmínek, organizace nebo metod vzdělávání, je na základě konzultace všech učitelek podílejících se na jeho vzdělávání vytvořen Plán

pedagogické podpory (PLPP) s podpůrnými opatřeními prvního stupně. Velkou výhodou naší mateřské školy je speciálně-pedagogické vzdělání dvou paní učitelek, jejichž odbornost při plánování a tvorbě rozvojových plánů aktivně využíváme.
S navrženou podporou je vždy prokazatelně seznámen zákonný zástupce dítěte, který je pro nás v programu Začít spolu klíčovým partnerem. Po dvou měsících je na základě průběžné diagnostiky vyhodnocena funkčnost podpůrných opatření v PLPP. Pokud je nastavená podpora pro dítě prospěšná a dochází k pokrokům, plán aktualizujeme, upravíme a pokračujeme ve vzdělávání s touto podporou. V případě, že je podpora prvního stupně nepostačující, doporučíme zákonnému zástupci návštěvu školského poradenského zařízení (ŠPZ) za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
Na základě odborného vyšetření ŠPZ, jejich doporučení, po dohodě s vedením školy a s informovaným souhlasem zákonných zástupců jsou dítěti poskytována podpůrná opatření druhého a vyššího stupně. Plně respektujeme navržené pedagogické i metodické postupy a stanovená podpůrná opatření přirozeně integrujeme do každodenních činností a rituálů třídy. Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte, zpracovává mateřská škola na základě doporučení ŠPZ a ve spolupráci s rodiči Individuální vzdělávací plán (IVP). Na jeho zpracování kooperují všichni pedagogičtí pracovníci, kteří s dítětem pracují. Vyhodnocení IVP provádíme jedenkrát ročně (případně dle potřeby častěji). V případě doporučení přítomnosti asistenta pedagoga ve třídě využíváme jeho zapojení k efektivní podpoře dítěte, aby byl maximalizován jeho osobní rozvoj a dítě se cítilo jako plnohodnotný a přirozený člen naší dětské skupiny.

- **Jazyková podpora dětí v povinném předškolním vzdělávání**

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka (děti – cizinci a děti z jiného jazykového a kulturního prostředí) jazykovou podporu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Organizace jazykové podpory se odvíjí od počtu dětí s touto potřebou. Při počtu do 3 dětí je jazyková podpora poskytována individuálně, jako přirozená součást každodenních vzdělávacích činností ve třídě, v centrech aktivit či individuálně. Při počtu 4 a více dětí by byla zřízena skupina pro jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně. Tento čas by byl účelně dělen do kratších, zpravidla 20minutových bloků, které by plně odpovídaly věkovým specifikům a možnostem soustředění dětí. Jazyková podpora je zaměřena na osvojování a rozšiřování slovní zásoby, porozumění běžným pokynům a rozvoj komunikačních dovedností potřebných pro hru, denní rituály i budoucí školní úspěšnost. Podpůrným materiálem je *Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.*

- **Překrývání přímé pedagogické činnosti pedagogů**

V každé třídě mateřské školy je respektován a organizačně zajištěn povinný překryv přímé pedagogické činnosti dvou učitelek v rozsahu 2,5 hodiny denně. Tento časový souběh je záměrně směřován do organizačně a didakticky nejnáročnějších částí dne, kdy přítomnost obou pedagogů zásadně zvyšuje bezpečnost dětí a umožňuje individualizaci vzdělávání. Překryv využíváme především při realizaci organizačně náročnějších činností v centrech aktivit, při pobytu venku, při přesunech a během návštěv tělocvičny základní školy. Souběžná práce obou pedagogů zajišťuje bezpečné, podnětné a klidné prostředí, které plně odpovídá potřebám dětí a umožňuje hladký a plynulý průběh celého denního programu.

- **Spojování tříd**

Spojování tříd je omezeno na nezbytné minimum a řídí se přesnými časovými limity. Ráno dochází ke spojování tříd při scházení dětí, a to po dobu maximálně jedné hodiny od zahájení provozu školky. Poté se již děti dělí do svých tříd. Odpoledne se třídy spojují po odpolední svačině, nejdříve však jednu hodinu před celkovým ukončením provozu mateřské školy. Mimo tyto časy dochází ke spojování tříd pouze zcela výjimečně v situacích s výrazně omezeným provozem a nízkým počtem přítomných dětí, což nastává zejména v období prázdnin nebo při zvýšené nemocnosti dětí a pedagogického sboru.

4.4 Životospráva

- **Potřeba aktivity, odpočinku a pohybu**

Pohyb v naší mateřské škole není omezen pouze na vymezené tělocvičné chvilky, ale prostupuje celým dnem. Do každodenního programu cíleně zařazujeme různorodé pohybové hry, které rozvíjejí nejen obratnost, ale také kooperaci, postřeh a smysl pro fair play. Prostorem pro rozvoj hrubé i jemné motoriky je centrum aktivit „Pohyb“, které je stálou součástí naší třídy. V tomto centru mají děti v rámci celého dne volně k dispozici rozmanité náčiní a pomůcky (např. balanční podložky, kužely, překážkové dráhy, masážní míčky, ortopedické podložky aj.). Děti zde mohou samostatně experimentovat s možnostmi svého těla, zkoušet různé úrovně obtížnosti úkolů a realizovat své vlastní pohybové nápady. Prostorové možnosti mateřské školy jednou týdně rozšiřujeme o návštěvu tělocvičny v základní škole. Tato pravidelná hodinka umožňuje dětem zažít pohyb ve velkém prostoru a dává nám příležitost pracovat s profesionálním nářadím (např. švédské bedny, lavičky, žebřiny, velké žíněnky aj.). Cvičení v tělocvičně ZŠ navíc přirozeně přispívá k rozvoji disciplíny, orientace v neznámém prostoru a usnadňuje dětem budoucí přechod do základní školy. Přirozeným místem pro každodenní pohybové aktivity je naše školní zahrada, venkovní učebna a volná příroda, kde trávíme dostatek času každý den. Zahrada je koncipována tak, aby podněcovala děti k co nejrozmanitější sportovní a herní činnosti. Děti zde mají plně k dispozici průlezky a houpačky pro rozvoj síly, koordinace a rovnováhy, odrážedla a koloběžky, které podporují dynamický pohyb a obratnost, dostatek volného prostoru pro míčové hry, spontánní hry během, honičky a zdolávání přírodních překážek. Venkovní prostředí maximálně využíváme jak pro spontánní vybití energie, tak pro promyšlenou vzdělávací nabídku pod širým nebem, kdy se do pohybu přirozeně prolíná poznávání přírody a badatelské učení.
Zvýšená pohybová a kognitivní aktivita je během dne vyvažována plnohodnotným odpočinkem. Po společném obědě nastává klidový režim, kdy se děti ukládají na lehátka a relaxují při poslechu čtené pohádky. Tento čas slouží k celkovému zklidnění organismu a načerpání sil. Vzhledem k tomu, že ctíme individuální potřeby dětí, je spánek vyžadován pouze u těch, které ho prokazatelně potřebují. Děti s nižší potřebou spánku po odeznění pohádky vstávají a věnují se nespacím aktivitám (např. individuální rozvojové úkoly, logopedická prevence, klidné stolní hry, kreslení, prohlížení knížek, aj.). Tyto činnosti probíhají v klidném duchu tak, aby spící kamarádi nebyli rušeni a každý měl možnost odpočívat v souladu se svým vlastním biorytmem.

- **Stravování, stolování a pitný režim**

Stravování je v naší mateřské škole postaveno na principech rozvíjení maximální samostatnosti dětí, sebeobsluhy, zdravého životního stylu a hlubokého respektu k individuálním potřebám každého dítěte.
Dopolední svačinka probíhá průběžně v rámci ranních činností. Dává dětem svobodu

zvolit si čas jídla podle toho, kdy samy pocítí přirozený hlad. Celý proces přípravy a konzumace svačinky je plně v jejich režii. Děti si samy prostřou, zvolí si množství jídla podle své aktuální chuti a svobodně se rozhodnou, zda si dají pečivo suché, nebo si ho samy namažou připravenou pomazánkou. Stejně tak si samy vybírají, zda si k jídlu vezmou nabízené ovoce nebo zeleninu. Svobodnou volbu a zodpovědnost uplatňujeme také u odpolední svačinky. Ta je již předem nachystaná, ale děti si ji opět samy nandávají na talíř a bezpečně odnášejí ke svému stolečku. Po skončení jídla (dopoledne i odpoledne) si po sobě každé dítě samostatně uklidí své místo a odnese špinavé nádobí na vozík. Tento přístup rozvíjí jemnou motoriku, sebeúctu, samostatnost a zdravé vnímání vlastních tělesných potřeb.
Po návratu z pobytu venku a následné hygieně se celá třída schází u společného oběda. Ten je veden v duchu klidné atmosféry. Také u oběda klademe důraz na sebeobsluhu – děti se aktivně zapojují do servírování jídla, roznášení příborů i do závěrečného odnášení použitého nádobí. Při stolování plně podporujeme motorické dovednosti dětí, a proto i ty nejmladší děti využívají při obědě dle svého zájmu kompletní jídelní příbor. V souladu s respektujícím přístupem k osobnosti dítěte si děti samy určují velikost porce. Mají také plné právo volby ohledně jednotlivých složek jídla. Pokud jim některá část oběda nechutná nebo k ní mají odpor, jejich volbu plně respektujeme a do jídla je nenutíme. Pitný režim je v naší mateřské škole zajištěn nepřetržitě a je pro děti volně dostupný po celou dobu provozu, a to jak ve třídách, tak v rámci venkovních aktivit. Děti dostávají čistou vodu, kterou mají nalitou v lahvičkách. Každé dítě má svou lahvičku jasně označenou svou osobní značkou, což mu umožňuje bezpečně poznat své pití a dodržovat hygienické zásady. Voda v lahvičkách je dětem v průběhu celého dne průběžně doplňována. Učí se tak přirozeně reagovat na vlastní žízeň, hlídat si své věci a samostatně pečovat o své tělo a zdraví.

4.5 Věcné podmínky

- **Prostředí mateřské školy**

Zázemí mateřské školy je koncipováno tak, aby vytvářelo bezpečné, podnětné, estetické a funkční prostředí, které plně podporuje všestranný rozvoj dětí, jejich samostatnost a chuť objevovat.
Prostory mateřské školy jsou uspořádány jako pestré a účelné, které odpovídají antropometrickým i vývojovým požadavkům dětí a vyhovují současným hygienickým i bezpečnostním normám pro kapacitu 38 dětí (19 dětí na třídu).
Mateřská škola sídlí v samostatném jednopatrovém křídle komplexu základní školy. Nabízí ucelené zázemí, které zahrnuje dvě plnohodnotné třídy, modernizované sociální zařízení se sprchami, šatny dětí, sborovnu, kancelář, dvě lehárny, rozlehlou půdu a skladovací prostory pro pomůcky i úklidové potřeby.
Pro zajištění optimálního mikroklimatu v letních měsících a tepelné pohody dětí jsou v obou třídách nově instalovány klimatizační jednotky.
Kuchyňka (výdejna stravy) je plně vybavena nábytkem, myčkou a transportními nerezovými vozíky na přepravu stravy.
K odpolednímu odpočinku slouží dřevěná lehátka s matracemi (pro nejmladší děti s praktickou nepromokavou úpravou). Díky označení lehátek značkami dětí si své místo k odpočinku bezpečně poznají a učí se tak samy starat o své věci. V lehárně třídy „Sluníček“ disponuje každé lehátko plastovou židličkou pro přehledné odkládání oblečení, což u dětí rozvíjí sebeobsluhu a předchází záměně oblečení. Ve druhé lehárně třídy „Srdíček“ jsou k tomu účelu využívány lavičky. Jedna z leháren plní v dopoledním čase také funkci malé tělocvičny.
Rozlehlá školní zahrada představuje prostředí pro celoroční pohybové a badatelské

aktivity dětí (v určeném čase slouží i družině a veřejnosti). Je vybavena zatravněnou plochou, dlážděnými chodníky, třemi pískovišti, průlezkami, domečkem, kolotočem, houpačkami, lanovou dráhou a skluzavkami. Zahradní hračky a stroje pro údržbu jsou bezpečně uloženy v samostatné garáži.
Zastřešená venkovní učebna je vybavena pevně zabudovanými stolky s lavičkami a tabulí. Umožňuje plnohodnotné přenesení vzdělávací nabídky a práce v centrech aktivit ven. Druhá polovina školní zahrady disponuje nezastřešenou venkovní učebnou s lavičkami, přírodním (smyslovým) chodníčkem a ohništěm, které využíváme pro společné akce a setkávání. Tento prostor vnímáme jako živý a neustále se vyvíjející. Nadále máme v plánu tuto přírodní část zahrady koncepčně rozšiřovat a doplňovat o další podnětné prvky.
Děti se svými vlastnoručně vytvořenými pracemi a projekty aktivně podílejí na výzdobě interiéru mateřské školy. Prostředí je tak pro ně autentické a podporuje jejich pocit sounáležitosti a spoluzodpovědnosti.
Ve vstupních prostorách budovy a před šatnami jsou umístěny přehledné nástěnky s aktuálními informacemi. Školní vzdělávací program, schválený radou školy, je zde pro rodiče trvale volně přístupný, což posiluje transparentnost a partnerský vztah mezi rodinou a školou.

- **Hračky, pomůcky a materiál**

Materiální vybavení mateřské školy je přiměřené, systematicky doplňované a strukturované tak, aby stimulovalo aktivní učení, tvořivost, čtenářskou gramotnost a rozvoj digitálních kompetencí dětí.
Obě třídy i šatny jsou vybaveny funkčním, ergonomickým nábytkem, který výškou odpovídá věku dětí. Hračky, knihy, stavebnice, výtvarný a didaktický materiál jsou umístěny viditelně a v dětské výškové úrovni. Děti k nim mají trvale volný přístup, což jim umožňuje svobodnou volbu materiálu a podporuje jejich samostatné rozhodování v rámci center aktivit. Materiál je každoročně doplňován s ohledem na finanční možnosti školy.
Dětská i učitelská knihovna disponuje širokou škálou knih různého žánru, encyklopedií a obrázkového materiálu, které slouží k rozvoji předčtenářské gramotnosti a k individuální práci s knihou během odpoledních nespacích aktivit.
Školka je vhodně vybavena i pro hudební výchovu. K dispozici jsou Orffovy hudební nástroje, moderní nástroje jako jsou tambu, Goki zvonky, boomwhacker aj., radiomagnetofony, kytara, dva klasické klavíry a přenosné elektrické klávesy.
Tělovýchovné náčiní je bezpečně a systematicky uloženo ve skříňkách přímo v malé tělocvičně (lehárně) a také ve třídách v pohybovém centru aktivit, což umožňuje operativní zařazování pohybových her a cvičení do denního režimu.
V souladu s moderními trendy a revidovaným kurikulem je škola vybavena digitálními technologiemi, které slouží jak pro administrativní a přípravnou práci pedagogů, tak pro cílenou a promyšlenou edukační činnost s dětmi. Učitelky mají v každé třídě k dispozici notebooky pro efektivní plánování a průběžnou aktualizaci pedagogické dokumentace. Ve sborovně je k dispozici barevná tiskárna s kopírkou. Pro rozvoj digitálních kompetencí dětí, prezentace, názorné ukázky a didaktické hry jsou ve třídách využívány také tablety. V druhé třídě je navíc k dispozici televize s video a DVD přehrávačem. Celá budova je plně pokryta bezdrátovou wifi sítí, což umožňuje flexibilní vyhledávání informací a modernizaci výuky v jakémkoliv prostoru školy.

5. Charakteristika školního vzdělávacího programu „Se stromem poznání – od kořínků k dozrání“

5.1 Vize a cíle školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je inspirován symbolem stromu, který v sobě spojuje stabilitu, růst, propojenost a životní pohodu. Život stromu zrcadlí vývoj dětí v mateřské škole – každý z nás potřebuje dostatek času, bezpečné a podnětné prostředí a oporu ostatních, aby mohl rozvinout svůj potenciál. Tuto myšlenku promítáme do každodenního života školy skrze společné motto: *„Pojďme spolu růst“.*

Vzdělávání dětí stavíme na principech programu Začít spolu a reflektujeme RVP PV. Klíčové je pro nás společné vzdělávání všech dětí, aktivní zapojení dětí (prožitkové a kooperativní učení, experimentování, chyba jako přirozená součást učení, podpora vnitřní motivace), učení v souvislostech (autentické situace, podnětné prostředí uspořádané do center aktivit), otevřená komunikace a spolupráce s rodinami dětí, jako důležitý předpoklad zdravého učení a podpory rozvoje dítěte.

Chceme být školkou, kam děti, rodiče i učitelé chodí rádi, s úsměvem a bez strachu. Naším hlavním cílem je, aby u nás každé dítě zažívalo pohodu, pocit bezpečí a radost z objevování. Nabízíme dětem podnětné prostředí, kde si samy vybírají, co chtějí zkoumat, a učí se samostatně rozhodovat. Naším cílem je vychovat zvídavé děti, které si umí poradit, rády spolupracují, váží si svého zdraví a mají rády přírodu. Na této cestě jsme všichni partneři – my, děti i rodiče. Měníme se a rosteme společně s naším stromem poznání.

5.2 Vzdělávací strategie využívané k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností

Klíčové kompetence k učení	Vzdělávací strategie
Při učení využívá strategie pokusu a omylu	- práce s chybou - bádání (experimenty, pokusy) - polytechnické činnosti - reflexe a sebehodnocení - hledání více způsobů řešení - dostatek času
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost	- možnost volby a plánování (CA, činností) - kooperační učení s rozdělením rolí - podpora vnitřní motivace - bezpečné prostředí - dostatek času
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	- podnětné prostředí - volně přístupné pomůcky - situační učení - brainstorming (aktivizace, myšlenk. mapy) - možnost svobodné volby (CA, činnosti) - prožitkové učení - respektování názoru každého dítěte - vrstevnické učení - využití smyslů, bádání - plánování s dětmi - spontánní činnost a volná hra
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	- situační učení - kooperační učení - spolupodílení se na tvorbě pravidel - prožitkové učení - vrstevnické učení - respektující efektivní komunikace - projekty

Klíčové kompetence komunikační	Vzdělávací strategie
Vyjadřuje se různými způsoby	- podpora verbálního i neverbál. vyjadřování - kooperační učení - hra - dramatizace - otevřené otázky - ověřování informací (doptávání se) - prezentace a obhajování práce své i skupiny - brainstorming (nápady a řešení pro konkrétní problém) - nedokončené příběhy
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny	- kooperační učení - prezentace a obhajování práce své i skupiny - reflexní kruh, reflexe, sdílení - sdílení zážitků s ostatními - rozhovory, vyprávění

Klade otázky a hledá na ně odpovědi	- otevřené otázky - ověřování informací (doptávání se) - čas pro myšlenku - porovnávání různých řešení - podnětné prostředí - ranní kruh - plánování s dětmi - využívání informačních zdrojů - badatelsky orientované učení
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává	- práce s knihou - volný přístup ke knihám, časopisům, didaktickým pomůckám - podnětné prostředí - využití digitálních technologií (tablet, telefon, ..)
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace	- vedení dialogu a naslouchání druhým - společné tvoření pravidel a jejich respektování - situační učení - ranní kruh, rozhovory

Klíčové kompetence k občanství a udržitelnosti	Vzdělávací strategie
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí	- správný vzor v chování k přírodě - podpora zájmu o přírodu - dostatečný pobyt v přírodě - spontánní učení venku, vycházky - pozorování lupou, zkoumání - pěstitelství, chovatelství - environmentální hry - činnosti, které pozitivně ovlivňují životní prostředí
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji	- prožitkové učení - recyklace, třídění odpadu - správný vzor, jak aktivně přistupovat k udržování pořádku a péči o blízké prostředí - sociální učení - ekoprogramy
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí	- plánování s možností volby – centra aktivit - spontánní činnosti - situační učení - samostatnost při přípravě jídla - samostatné rozhodování se
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole	- budování komunity - spolupráce s rodiči - podpora sounáležitosti - sociální učení - vzájemná spolupráce mezi dětmi - spolurozhodování - vzájemné respektování se - společně tvořená pravidla

Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých	- kooperační učení - společně tvořená pravidla a jejich respektování - dramatizace, hraní rolí
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat	- situační učení - dramatizace - čtení příběhů s následným rozborem

Klíčové kompetence osobnostní a sociální	Vzdělávací strategie
Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci	- sociální učení - situační učení - rozhovory o tom, co prožíváme - nedokončené příběhy - dramatizace - práce s dětskou literaturou - společně tvořená pravidla
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého	- prosociální činnosti - budování důvěry - vedení dětí nebát se požádat o pomoc - ranní kruh, sdílení zkušeností - situační učení - vrstevnické učení - námětové hry
Pojmenuje vlastní silné stránky	- vedení a práce s portfoliem - používání popisného jazyka - formativní přístup, zpětná vazba - podnětné prostředí - nepřímo řízené činnosti, centra aktivit
Projevuje důvěru v sebe sama	- kooperativní učení - vedení a práce s portfoliem - reflexe, sebehodnocení - respektující komunikace - spolupráce s rodiči
Vyjadřuje svůj názor	- kooperativní učení - hra - společné sdílení - komunitní kruh, otevřené otázky (co kdyby.., co si myslíš.. , jak by mohl vypadat…) - dostatek prostoru k vyjadřování vlastních názorů - dramatizace - porovnávání různých řešení - hodnotící škály, hlasování
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým	- sociální učení - vizualizace emocí - pomůcky a aktivity umožňující orientaci v základních emocích - empatické reakce - rozhovory o tom, co prožíváme - kooperační hry

	- situační učení - spontánní činnosti - respektování individuality dítěte
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	- situační učení - dramatizace - tvorba pravidel a jejich dodržování - příběhy - kooperační hry
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly	- situační učení - sociální učení - příběhy, dramatizace - kooperační činnosti - návštěvy společenských akcí, exkurze

Klíčové kompetence k podnikavosti a pracovní	Vzdělávací strategie
Přichází s vlastními nápady	- spontánní činnosti, hra - podnětné prostředí - diskuse a komunitní kruh - brainstorming, otevřené otázky - rozhovory, hlasování, dotazníky - předávání rolí (vedoucí hry, ..) - společné plánování - prožitkové učení
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností	- tvořivé činnosti - spolupráce ve skupině - práce s návody a materiály - pracovní činnosti a příprava pomůcek - podnětné prostředí - volně přístupné pomůcky - metody aktivního učení - možnost volby - reflexní kruh
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem	- kooperační učení - hra (změna pravidel hry) - rozhovory - sociální učení - možnost volby - rotace v centrech aktivit - reflexní kruh - příběhy (reflexe a sdílení) - využívání dětské fantazie, nápadů a kreativity
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle	- hra (se změnou pravidel, s otevřeným koncem) - badatelské aktivity - experimenty - možnost volby - hledání různých řešení - práce s chybou
Dokončí, co započalo	- práce s pravidly - možnost volby (včetně různé náročnosti)

	- respekt k tempu jednotlivých dětí - obrázkový postup (krok za krokem) - spolupráce - oceňování vynaloženého úsilí - omezení rušivých vlivů - určené místo pro nedokončenou práci - snaha o zvnitřnění vnější motivace
Organizuje a realizuje svoje činnosti	- podnětné prostředí - samostatná příprava pomůcek a materiálu dětmi - vizuální průvodce úklidem - spontánní učení - reflexní kruh - formativní přístup - zapojení dětí do plánování
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi	- kooperativní učení - hra - práce ve skupinách - diskuse, domlouvání se - reflexní kruh
Spolupodílí se na společných rozhodnutích	- kooperativní učení - komunitní kruh - hlasování - diskuse - spoluvytváření třídních pravidel - plánování s dětmi
Oceňuje práci i úsilí druhých	- formativní přístup - práce s portfoliem - reflektivní kruh - vrstevnické hodnocení - hry na podporu uznání - setkávání s lidmi různých profesí

Klíčové kompetence k řešení problémů	Vzdělávací strategie
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů	- prožitkové učení - práce s chybou (- příležitost ke zlepšení) - porovnávání různých řešení - situační učení - skupinové činnosti - vrstevnické učení - nepřímo řízené činnosti v centrech aktivit - formativní přístup - podnětné prostředí, dostupnost pomůcek - sociální učení
Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	- situační učení - konstruktivní hry s obměnou podmínek - sociální učení - společná tvorba třídních pravidel - modelové situace - otázky na efektivitu (hledání lepší cesty)

Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje	- situační učení - sociální učení - podnětné prostředí – centrum Pokusy a objevy - experimentování - hra - využití venkovního prostředí - vedení obrázkového deníku objevů
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací	- kooperační učení - experimentování - pokus, omyl - hledání dalších řešení - rozhovory, komunitní kruh
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli	- možnost volby - respektování volby dítěte - využití předchozí zkušenosti - hry s pravidly - konstruktivní hry se zadanými kritérii
Tvořivě pracuje s informacemi	- kooperační učení - badatelství, experimenty - práce s knihou - sdílení a diskuse v komunitním kruhu - sociální učení
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů	- práce s daty (knihy, obrazový materiál) - smysluplné využití technologií - situační učení - podnětné prostředí - kladení otevřených otázek - tvorba vlastních tematických zdrojů

Klíčové kompetence kulturní	Vzdělávací strategie
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí	- slavení svátků a místních tradic - návštěvy divadel, muzeí aj. - besedy, exkurze - prožitkové učení - reflexe kulturních zážitků - tvorba třídního kulturního kalendáře
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty	- návštěvy kin, divadel, muzeí aj. - prožitkové učení - hudební a výtvarné činnosti - tvořivé ztvárnění kulturního zážitku
Zapojuje se do tvůrčích činností	- kooperativní učení - prožitkové učení - možnost volby činností - podpora tvořivosti - volný přístup k pomůckám - neovlivňovat děti vlastní představou
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních	- respekt k tradicím a zvykům, které dodržují druzí - situační učení - sociální učení

Klíčové kompetence digitální	Vzdělávací strategie
Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe	- smysluplné využití technologií (tablet, mikroskop, QR kódy, digitální lupa, …) - podnětné prostředí - prožitkové učení - badatelské činnosti
Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií	- práce s příběhy – bezpečnost - význam digitálních technologií (pro konkrétní povolání, zdrav. handicapy, aj.) - diskuse - situační učení - příběhy s poučením
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy	- kooperativní učení - prožitkové učení - bádání - práce s daty (obrázkové hádanky, kódování, programovatelné hračky aj.)

Čtenářská gramotnost	Vzdělávací strategie
	- práce s textem, knihou - čtení a poslech pohádek - vyprávění - obrázkové čtení - rozhovory, kladení otázek - popis děje - návštěva knihovny - práce s daty (piktogramy, obrazový materiál) - dějová posloupnost - práce s hláskou, rytmizace - hudební činnosti - smysluplné využití digitálních technologií - hra - tvorba vlastních příběhů

Matematická gramotnost	Vzdělávací strategie
	- kooperační učení - didaktická hra - hry s pravidly - hry venku (šipkovaná, skákání panáka aj.) - práce s daty (obrazovým materiálem) - manipulativní činnosti - práce s chybou - pokus, omyl - práce s návody - konstruktivní činnosti - modelování - situační učení - bádání (experimenty, pokusy, vážení, měření) - mozaiky, hlavolamy - třídění, porovnávání

5.3 Pedagogické diagnostikování

V naší mateřské škole chápeme pedagogické diagnostikování jako nepřetržitý, formativní proces, který je pevnou součástí každodenního života školy. Neslouží k porovnávání dětí mezi sebou, ale ke sledování individuálního vývojového pokroku každého dítěte.

- **Metody a nástroje diagnostikování**

Hlavní metodou práce pedagogů je záměrné pozorování dětí v přirozených situacích (při hře, nepřímo řízených činnostech v centrech aktivit, pobytu venku i sebeobsluze). K systematickému mapování vývoje využívají učitelky pedagogické pozorovací archy, do kterých zaznamenávají pokroky dětí průběžně na základě každodenního sledování. Tyto archy jsou důvěrným interním podkladem třídních učitelek, které zachycují aktuální vývojové změny a potřeby dětí v reálném čase.

Dvě úrovně práce s diagnostickými materiály:

- ✓ **Diagnostické portfolio (neveřejné):** Obsahuje pedagogické pozorovací archy a ucelené diagnostické zápisy učitelek. Tyto materiály kompletují učitelky na základě průběžného sledování 3× ročně. Tyto záznamy slouží výhradně jako interní podklad pro pedagogické diagnostikování a plánování dalšího postupu a nejsou volně přístupné.

- ✓ **Portfolio pokroků a prací dítěte (přístupné):** Toto portfolio představuje obraz rozvoje dítěte. Do jeho tvorby se aktivně zapojují děti i učitelky, ale prostor pro vyjádření a vložení vlastních podnětů (např. z domácího prostředí) zde mají také rodiče dětí. Děti se aktivně podílejí na výběru produktů, které do něj založí (výkresy, pracovní listy, fotografie staveb či výrobků), čímž se rozvíjí jejich schopnost sebehodnocení a vědomí vlastního úspěchu. Toto portfolio je v průběhu roku volně přístupné rodičům a slouží jako hlavní podklad při konzultacích s rodiči. Nad ukázkami prací a pokroky společně s rodiči partnersky rozebíráme silné stránky dítěte i oblasti, které je třeba dále rozvíjet.

U dětí v posledním povinném roce předškolního vzdělávání jsou neveřejné pedagogické pozorovací archy hlavním podkladem pro vyplnění formuláře o předávání informací základní škole. Tento dokument slouží k zajištění plynulého a bezproblémového přechodu předškoláků do primárního vzdělávání.

5.4 Individualizace vzdělávání dětí

Diagnostická zjištění jsou pro pedagogy klíčovým východiskem pro plánování flexibilního vzdělávacího obsahu. Individualizace vzdělávání zajišťuje, že každé dítě má možnost rozvíjet se svým vlastním tempem a v oblastech, které odpovídají jeho jedinečným potřebám, možnostem a zájmům.

Participace dětí na plánování činností

Dáváme dětem silný hlas a aktivně je zapojujeme do tvorby vzdělávací nabídky.

- ✓ **Ranní komunitní kruh:** Každý den začíná společným setkáním dětí, kde se prostřednictvím každodenních ranních rituálů (přivítání, sdílení nálady, určení kalendáře či počasí) ladíme na společný den a posilujeme pocit sounáležitosti a bezpečí. Právě v rámci tohoto kruhu s dětmi společně plánujeme činnosti do center aktivit.

- ✓ **Volba a diferenciace v centrech aktivit:** Děti mají možnost samy si vybrat, do kterého centra aktivit se zapojí. V jednotlivých centrech jsou připraveny činnosti různého stupně náročnosti, což učitelkám umožňuje plně respektovat individuální přístup k dětem. Každé dítě si tak volí úkoly odpovídající jeho aktuálním silám a možnostem, přičemž je zajištěn rozvoj jak dětí potřebujících podporu, tak dětí nadaných.

- ✓ **Tematické plánování:** Děti jsou aktivní součástí tvorby tematických plánů v průběhu celého roku. Pedagogové při přípravě témat přímo vycházejí z aktuálních zájmů dětí, jejich zvídavých otázek, prožitků a podnětů.

- ✓ **Spolutvorba pravidel:** Děti se podílejí na tvorbě třídních pravidel, přičemž tomuto procesu je v naší pedagogické práci věnován velký prostor. Důraz klademe na zvnitřnění a plné pochopení významu těchto pravidel ze strany dětí. Díky tomu, že pravidla nevnímají jako vnější příkazy, ale jako společné dohody, posiluje se jejich přirozené a vědomé dodržování. Tím spoluvytváříme bezpečné a respektující klima třídy.

Sebehodnocení a reflexe jako nástroj individualizace

Aby mohlo být vzdělávání skutečně individualizované, učíme děti pracovat s vlastní chybou a pokrokem:

- ✓ **Reflexní kruh:** Hodnocení dne probíhá denně v reflexním kruhu. Zde se děti učí zpětně hodnotit svou činnost v centrech aktivit, vyjadřovat své pocity, oceňovat úspěchy druhých a verbalizovat, co se nového naučily.

- ✓ **Práce s portfoliem:** Prostřednictvím společného zakládání prací do portfolií si děti samy uvědomují, v čem se zlepšily a co je baví. Učitelka tyto dětské reflexe z obou kruhů (komunitního i reflexního) přímo využívá při přípravě další vzdělávací nabídky a k cílené podpoře jedinečného potenciálu každého dítěte.

5.5 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř flexibilních integrovaných bloků, které se navzájem prolínají a rozvíjejí dětskou osobnost jako celek. Na základě aktuálních potřeb, zájmů dětí, situace ve třídě nebo společného plánování je můžeme otevírat a vracet se k nim kdykoli v průběhu celého roku.
Každá část stromu (integrovaný blok) symbolizuje specifickou oblast rozvoje dětského poznání a kompetencí.
Kořeny (1. integrovaný blok: Nejsem na světě sám) představují základ pro zdravý růst. Děti zapouští kořeny v novém prostředí mateřské školy. Stavíme na pevných základech přátelství, bezpečí a tradic.
Kmen (2. integrovaný blok: Pečuji o své zdraví) symbolizuje sílu, pohyb, fyzickou i psychickou odolnost. Zdraví a vnitřní pohoda dětí fungují jako pevný kmen, který drží celou osobnost. V tomto bloku budujeme zdravé životní návyky a vedeme děti k porozumění potřebám vlastního těla i mysli.
Listy (3. integrovaný blok: Živá a neživá příroda) dýchají, reagují na světlo, mění se s ročními obdobími a zajišťují stromu energii. Tento blok představuje spojení dětí s přírodou. Zkoumají živou i neživou přírodu, její proměny, experimentují a učí se odpovědnosti k prostředí, které nás obklopuje.
Plody (4. integrovaný blok: Cesta kolem světa) v koruně dospělého stromu, který sahá vysoko k obloze, se šíří do dalekého okolí. Stejně tak dětem se otevírají obzory do celého světa – objevují cizí kultury, odlišné způsoby života, nové technologie, učí se respektu a připravují se na samotnou cestu za hranice mateřské školy.

1. integrovaný blok: „NEJSEM NA SVĚTĚ SÁM“

Charakteristika:

Integrovaný blok *„Nejsem na světě sám“* podporuje postupné začleňování dítěte do kolektivu mateřské školy a jeho orientaci v sociálním i fyzickém prostředí, které ho obklopuje. Směřuje k tomu, aby dítě vnímalo sebe jako jedinečnou bytost, ale zároveň jako součást skupiny, rodiny, komunity i širšího světa. Klíčovým nástrojem pro posilování této sounáležitosti je společné prožívání i udržování tradic a zvyků. Blok rozvíjí základní sebeobslužné dovednosti, samostatnost a schopnost zvládat běžné situace bez přímé opory blízkých osob.
Důraz je kladen na vytváření bezpečného, podnětného a přátelského prostředí, ve kterém se dítě učí rozpoznávat a vyjadřovat své emoce, chápat emoce druhých a navazovat pozitivní vztahy. Společné rituály a oslavy svátků v průběhu roku poskytují dětem pocit bezpečí, stability a pomáhají jim budovat vzájemné vazby. Součástí je také rozvoj komunikace, porozumění pravidlům soužití a schopnost spolupracovat, domlouvat se a řešit jednoduché konflikty.
Blok zároveň podporuje orientaci dítěte v každodenních činnostech, v prostředí domova, mateřské školy i obce. Prostřednictvím poznávání místních tradic, lidové tvořivosti a zvykosloví děti objevují kulturní dědictví svého regionu a učí se k němu mít úctu. Děti se učí vnímat hodnotu věcí, pečovat o své okolí, dodržovat bezpečnostní pravidla a uvědomovat si možná rizika.
Smyslem bloku je provázet dítě na cestě k postupnému osamostatňování, k budování zdravého sebevědomí a k pochopení, že každý člověk je součástí širšího společenství, ve kterém má své místo, práva i povinnosti.

Očekávané výsledky učení (OVU), ke kterým se směřuje:

- Naplňuje své biologické potřeby. (DJT-TSB-4)
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (DJT-PHJ-6)
- Zvládá sebeobsluhu. (DJT-PZI-1)
- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (DJT-PZI-3)
- Má osvojené základní hygienické návyky. (DJT-OZD-1)
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. (DJP-SAE-1)
- Orientuje se v základních emocích a pocitech. (DJP-SAE-2)
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. (DJP-SAE-3)
- Navazuje a rozvíjí citové vazby. (DJP-SAE-4)
- Vyrovná se s neúspěchem. (DJP-SAE-6)
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu. (DJP-MOP-5)
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (DJP-MOP-9)
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-2)
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-3)
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-4)
- Formuluje instrukce a předá je ostatním. (DJP-JAR-9)
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. (DJP-PDO-1)
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. (DJP-PDO-3)

- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (DJP-PDO-5)
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. (DJP-PDO-6)
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. (DJP-PDO-4)
- Poradí se v nové situaci. (DDS-ASO-1)
- Začlení se do skupiny. (DDS-ASO-2)
- Přijímá různé sociální role. (DDS-ASO-3)
- Navazuje a udržuje dětská přátelství. (DDS-ASO-5)
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. (DDS-ZEH-1)
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. (DDS-ZEH-2)
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. (DDS-ZEH-3)
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. (DDS-ZEH-4)
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (DDS-SLK-2)
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-5)
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. (DAS-PSP-1)
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí. (DAS-PSP-2)
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. (DAS-BCH-1)
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. (DAS-BCH-2)

2. integrovaný blok: „PEČUJI O SVÉ ZDRAVÍ“

Charakteristika:

Integrovaný blok *„Pečuji o své zdraví“* vede děti k porozumění vlastnímu tělu, jeho potřebám a možnostem. Učí se rozlišovat, co prospívá jejich zdraví a co mu naopak škodí. Směřuje k rozvoji zdravých životních návyků, k uvědomění si významu pohybu, hygieny, bezpečí a vyváženého životního stylu. Děti se učí vnímat své tělo prostřednictvím všech smyslů, poznávat jeho funkce a rozvíjet pohybové dovednosti, sílu, vytrvalost i obratnost.
Blok podporuje také psychickou pohodu dítěte – učí ho přijímat ocenění, vyjadřovat se, zvládat jednoduché konflikty, vyrovnávat se s neúspěchem a hledat kompromisy. Důraz je kladen na bezpečné chování v různých situacích, v kontaktu s lidmi, zvířaty i přírodou. Součástí je i rozvoj jazykových dovedností, rytmizace, vyprávění a práce s instrukcemi, které podporují celkovou komunikaci a porozumění.
Děti získávají zkušenosti s udržitelnými přístupy v běžném životě a učí se rozhodovat tak, aby chránily sebe i své okolí. Prostor dostává také tvořivost – hudební, dramatická i pohybová, která podporuje radost z pohybu a zdravého životního stylu.

Očekávané výsledky učení (OVU), ke kterým se směřuje:

- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. (DJT-TSB-1)
- Zachovává správné držení těla. (DJT-TSB-2)
- Rozlišuje pomocí všech smyslů. (DJT-TSB-3)
- Zvládá základní pohybové dovednosti. (DJT-PHJ-1)
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost. (DJT-FZD-1)
- Překonává fyzické překážky. (DJT-FZD-2)
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. (DJT-OZD-2)
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-5)
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. (DJP-JAR-1)
- Rozpozná rým, rytmizuje. (DJP-JAR-6)
- Vypráví jednoduchý děj. (DJP-JAR-7)
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-8)
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování. (DJP-PDO-8)
- Ovlivňuje směřování společné činnosti. (DDS-ASO-4)
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (DDS-ZEH-5)
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. (DDS-SLK-4)
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-1)
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (DDS-ZKV-2)
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. (DAS-PSP-4)
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. (DAS-BCH-4)

3. integrovaný blok: „ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA“

Charakteristika:

Blok *„Živá a neživá příroda“* rozvíjí u dětí vztah k přírodě, podporuje jejich zvídavost a chuť objevovat svět kolem sebe. Děti se učí rozlišovat živou a neživou přírodu, pozorovat její proměny, porovnávat vlastnosti objektů a hledat mezi nimi souvislosti. Podporuje rozvoj myšlení – analýzu, syntézu, třídění, vyvozování závěrů i ověřování správnosti řešení.
Součástí je také rozvoj jemné i hrubé motoriky, práce s přírodninami, nástroji a různými materiály. Děti tvoří, experimentují a využívají fantazii při výtvarných i pracovních činnostech. Učí se orientovat v prostoru, pracovat s časovými pojmy, vnímat pravidelnosti a rytmy v přírodě.
Blok vede děti k odpovědnému chování – k péči o rostliny a živočichy, k ochraně životního prostředí a k respektu k různým formám života. Vede je k uvědomění si, že příroda je zdrojem poznání, radosti i odpovědnosti.

Očekávané výsledky učení (OVU), ke kterým se směřuje:

- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. (DJT-PHJ-2)
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-4)
- Vyhledává příležitosti k pohybu. (DJT-PHJ-8)
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami. (DJT-PZI-2)
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. (DJP-MOP-1)
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. (DJP-MOP-2)
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (DJP-MOP-3)
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. (DJP-MOP-6)
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-MOP-7)
- Ověří správnost řešení. (DJP-MOP-10)
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-2)
- Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-2)
- Roztřídí, vybere, páruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. (DJP-PMP-1)
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (DJP-PDO-2)
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary. (DJP-PDO-5)
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (DJP-PDO-6)
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-3)
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-4)

- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy. (DAS-PSP-2)
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. (DAS-PSP-3)
- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (DAS-ZPO-1)
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (DAS-PSP-3)
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. (DAS-PSP-5)
- Respektuje různé formy života. (DAS-PSP-6)

4. integrovaný blok: „CESTA KOLEM SVĚTA“

Charakteristika:

Integrovaný blok *„Cesta kolem světa“* otevírá dětem prostor pro poznávání různých kultur, zemí, tradic a způsobů života. Děti se učí vnímat rozmanitost světa jako přirozenou součást života a rozvíjejí respekt k lidem z různých prostředí. Podporuje orientaci v místě, kde dítě žije, a postupně rozšiřuje jeho obzory směrem k širšímu světu.
Děti pracují s příběhy, obrázky, symboly a piktogramy, učí se předvídat děj, vyjadřovat své představy a tvořit vlastní varianty příběhů. Rozvíjejí jazykové dovednosti, sluchové rozlišování i základní povědomí o různých jazycích. Součástí je také rozvoj matematických představ, konstrukčního myšlení a orientace v prostoru. Vede k získání pohybové koordinace v různém prostředí a situacích. Podporuje bezpečné chování, uvědomění si pravidel a používání ochranných pomůcek. Děti tvoří, staví, experimentují a využívají různé techniky včetně digitálních. Učí se spolupracovat, předvídat, hledat řešení a poradit si v nové situaci.

Očekávané výsledky učení (OVU), ke kterým se směřuje:

- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. (DJT-PHJ-2)
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. (DJT-PHJ-3)
- Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-5)
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. (DJT-PHJ-7)
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (DJT-OZD-3)
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-MOP-4)
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-MOP-8)
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. (DJP-PFT-1)
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-5)
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků. (DJP-JAR-10)
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. (DJP-PDO-2)
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. (DJP-PDO-4)
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (DJP-PDO-5)
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (DJP-PDO-3)
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. (DJP-PDO-7)
- Poradí se v nové situaci. (DDS-ASO-1)
- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. (DDS-SLK-1)
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (DDS-SLK-2)
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. (DDS-SLK-3)
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. (DDS-SLK-5)

- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-5)
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. (DAS-PSP-4)
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. (DAS-PSP-5)
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. (DAS-BCH-3)

6. Plán autoevaluace

Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu k úpravě vlastní činnosti a je východiskem pro další práci. Jde o pravidelné a komplexní hodnocení práce školy.

- **Oblasti autoevaluace**

- Podmínky vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Výsledky vzdělávání dětí

- **Cíle a kritéria autoevaluace**

Podmínky vzdělávání:

- ✓ Cíl: Třídy jsou uspořádány do center aktivit, které děti podněcují k samostatnosti, objevování a prožitkovému učení.

  Kritéria: - třída uspořádána do 11 center aktivit
  - centra aktivit specificky vybavena hračkami a reálnými pomůckami odpovídajícími danému zaměření.

- ✓ Cíl: Pomůcky a hračky jsou dětem volně dostupné a systematicky označené.

  Kritéria: - otevřené police a skříňky
  - boxy s hračkami a pomůckami umístěné v dosahu dětí a opatřené fotografiemi věcí, které jsou v nich uloženy
  - děti dokážou samostatně pomůcku uklidit na své místo

- ✓ Cíl: Režim dne poskytuje dětem pocit bezpečí, klidu, dostatek času a respekt individuálních potřeb.

  Kritéria: - průběžná svačinka sebeobslužným systémem
  - možnost výběru množství a druhu pití a stravy
  - plynulý přechod mezi činnostmi
  - možnost volby druhu a obtížnosti činností v rámci center aktivit
  - možnost pouze přihlížet a nezapojovat se do činností
  - postupná adaptace respektující potřeby dětí

Průběh vzdělávání:

- ✓ Cíl: Uplatňovat principy Začít spolu v praxi.

  Kritéria: - každodenní zařazování ranního úkolu, ranního komunitního kruhu
  - pravidelné činnosti organizované v centrech aktivit s možností volby
  - pravidelné zařazování reflexního kruhu zaměřeného na sebehodnocení a reflexi činností

- ✓ Cíl: Podporovat individualizaci.

  Kritéria: - činnosti v centrech aktivit jsou různé úrovně náročnosti
  - volba činností v centrech aktivit dle zájmu a potřeb dětí
  - respektuje se pracovní tempo dětí, mohou si činnosti dokončit i v průběhu dne
  - klidové činnosti nabízené dětem během odpoledního odpočinku

- ✓ Cíl: Vhodným plánováním činností a volbou vzdělávacích cílů a strategií vést děti k utváření čtenářské a matematické gramotnosti a klíčových kompetencí.

  Kritéria: - Plánované činnosti zahrnují aktivity s textem, pravidelnou četbu, aktivity k rozvoji matematických představ, prostorové orientace, porovnávání, množství, geometrické tvary apod. Vedou u dětí k rozvíjení základních gramotností a klíčových kompetencí.

Výsledky vzdělávání:

- ✓ Cíl: Pedagogické diagnostikování vychází z poznání dítěte a identifikace jeho silných a slabých stránek

  Kritéria: - Průběžné pedagogické diagnostikování probíhá v průběhu dne formou pozorování dětí.
  - K průběžnému zaznamenávání využívají pedagogové tabulky, které využívají k pravidelnému zaznamenávání pedagogické diagnostiky a také při zpracování formulářů pro základní školu (u dětí s povinnou předškolní docházkou).

- ✓ Cíl: Portfolio dítěte slouží jako aktivní nástroj k sebereflexi dítěte.

  Kritéria: - Děti si samy vybírají práce do svého portfolia a s pomocí učitele k nim mohou připojit i komentář, datumové razítko.
  - Portfolia jsou fyzicky přístupná dětem i rodičům.
  - S portfolii se pracuje i individuálně při rozhovorech s dětmi (reflexe) a jsou využívána i při konzultacích se zákonnými zástupci.

- ✓ Cíl: Vedení dětí k psychosociálním, kognitivním a činnostním dovednostem, které jim umožní úspěšné zvládnutí změny prostředí, požadavků a sociálních rolí při vstupu do základní školy.

  Kritéria: - Děti jsou vedeny k samostatnosti, sebeobsluze.
  - Děti mohou pracovat v rámci center aktivit v kooperativní skupině bez přímého vedení dospělého.
  - Podpora duševní pohody budoucích školáků prostřednictvím před adaptačních aktivit (poznávání prostor ZŠ a družiny, seznamování s budoucí učitelkou, spolupráce se staršími žáky, společná akce s budoucími spolužáky z vedlejší MŠ Pašovice, organizace kroužku Edastim, aj.).

- **Metody a nástroje autoevaluace**

Podmínky vzdělávání
- průběžné dotazování zaměstnanců, dětí i rodičů na jejich spokojenost s prostředím
- pozorování
- společná diskuse při pedagogických a provozních poradách

Pedagogické vedení
- hospitace, kontrolní činnost

Kolegiální podpora
- vzájemné náslechy učitelek, reflexe
- sdílení zkušeností, rozhovory,
- pedagogické porady
- sebehodnocení zaměstnanců

Práce s dětmi
- společné hodnocení v reflexním kruhu
- reflexe činností v centrech aktivit
- sebehodnocení dětí (portfolio, hodnotící škály)

Diagnostika dětí
- průběžné pedagogické diagnostikování, pozorování
- portfolia

Spolupráce s rodinou
- konzultační dny
- neformální rozhovory – reflexe dne dítěte
- účast na akcích
- zapojení do realizace činností v centrech aktivit

Analýza dokumentace
- třídní knihy
- plánování činností v centech aktivit
- pravidelné hodnocení OVU na konci tematického celku
- hodnocení ŠVP
- vlastní hodnocení školy,

- **Termíny, frekvence a odpovědnost**

Zástupkyně ředitelky pro MŠ:

- Hospitace – min. 1x ročně každý pedagogický pracovník
- Kontrolní činnost – v průběhu celého školního roku
- Kontrola dokumentace – třídní knihy, docházka, plánování – každý měsíc
- Hodnocení ŠVP – na konci jeho platnosti (příp. aktualizace dle potřeby)
- Vlastní hodnocení školy – 1x ročně (na konci školního roku)

Učitelky:

- Vzájemné náslechy učitelek – min. 1x ročně
- Sdílení zkušeností – dle potřeby v průběhu celého školního roku
- Reflexní kruh (sebehodnocení dětí a reflexe činností v centrech aktivit) – denně
- Vedení portfolií dětí – v průběhu celého školního roku
- Pedagogické diagnostikování, pozorování – průběžně celý školní rok
- Komplexní záznam pedagogického diagnostikování do tabulky – 3x ročně
- Konzultační dny pro rodiče s portfolii dětí - 1-2x ročně
- Neformální rozhovory s rodiči dětí – pravidelně (denně) při předávání dětí
- Zapojení rodičů do realizace činností v CA a chodu MŠ – v průběhu celého roku
- Vedení třídních knih a docházky dětí – denně dle směn
- Kontrola omluvenek dětí (třídní učitelky) – v průběhu celého školního roku
- Plánování činností do center aktivit – dle tematického celku – každý týden při ranní směně
- Hodnocení očekávaných výsledků učení (OVU) – v závěru každého tematického celku (min. 1x měsíčně)

Všichni zaměstnanci MŠ:

- Hodnocení podmínek vzdělávání – v průběhu celého školního roku
- Sebehodnocení – 1x ročně (na konci školního roku)